

Asia: VN/9727/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

Lausuntopyynnön kysymykset

1. Lausunnonantajan organisaatio

Hyvinvointialue

2. Auttaako elämänvaiheita koskeva säännös yhdessä säännöskohtaisten perusteluiden kanssa arvioimaan, milloin on kyse sellaisesta avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisin palveluin?

Kyllä osittain

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

Elämänvaiheeseen kytkeytyvän tavanomaisen tarpeen erottaminen vamman tai sairauden mukanaan tuomasta toimintarajoitteesta on kannatettava.

Yleislakien ensisijaisuuden korostaminen on tärkeä ja hyvä linjaus. Se edellyttää kuitenkin sitä, että yleislakien mukaisia palveluja järjestetään alueella esiintyvän tarpeiden mukaisesti. Rahoitus myös tarpeenmukaisten yleislakien mukaisten palvelujen järjestämiseen on turvattava.

Soveltamisalan selkeyttäminen elämänvaihe mukaan ottamalla ei kuitenkaan poista lain valintaan liittyviä ongelmia. Tarkennus kohdassa viisi (5).

3. Turvaako esitys vammaispalveluita aiemmin saaneiden vammaisten henkilöiden oikeuden saada vammaispalveluita myös ikääntyessä?

Kyllä

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

Soveltamisalan tarkennus ei heikennä ikääntyneiden mahdollisuuksia saada vammaispalveluita.

Yksilökohtainen arviointi ja vammaispalvelulain yleiset sekä pykäläkohtaiset kriteerit varmistavat, että vammaispalvelulain mukaisia palveluita saa iästä riippumatta.

4. Täydentääkö elämänvaiheita koskeva säännösehdotus jo hyväksyttyä soveltamisalakokonaisuutta riittävästi sen turvaamiseksi, että vammaispalvelulaki säilyy erityislakina?

Kyllä

Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen

On kannatettavaa, että ehdotettu säännös nostaisi lain tasolle sen, että eri elämänvaiheisiin tavanomaisesti kuuluvaan avun ja tuen tarpeisiin vastataan ensisijaisten lakien perusteella.

Lain soveltamisen lähtökohtana tulee nimenomaan olla tarveperusteisuus, ei ikä tai varallisuus.

5. Mitä muuta haluat sanoa esityksestä?

Vammaispalvelulain soveltamisessa olisi hyvä vielä selkeyttää sitä, kuinka toimitaan tilanteissa, joissa asiakas täyttää vammaispalvelujen yleiset kriteerit, mutta palvelutarve tulisi tosiasiallisesti kuitenkin täytetyksi yleislakien kautta.

Tällä on merkittävä vaikutus viranhaltijan päätöksentekoon ja päätöksen perusteluihin, mikäli valitaan tarpeeseen vastaava ensisijainen palvelu, vaikka kyseessä olisi lain tarkoittama vammainen henkilö.

Tämä edellyttää hyvinvointialueilla myös uudentyypisiä rakenteita moniammatillisen työn vahvistamiseksi.

Niemi-Aho Mia
Kymenlaakson hyvinvointialue - Vammaispalvelun tulosalue,